

Datum

3 april 2026

Kenmerk

BBPZ/LS/RBos/26-036

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de vaste Kamercommissie van VRO, cc J&V

Onderwerp

Commissiedebat over Leefbaarheid en Veiligheid

Geachte Kamerleden,

Woningcorporaties zetten zich dagelijks in voor veilige, leefbare buurten waar mensen prettig kunnen wonen en samenleven. Juist in kwetsbare wijken komen problemen rond wonen, veiligheid, armoede, gezondheid en kansenongelijkheid samen, zoals we onder meer in Rotterdam Zuid kunnen zien. Het is daarom goed dat uw commissie spreekt over leefbaarheid en veiligheid, en dat daarbij wordt voortgebouwd op het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) en recente adviezen, waaronder het rapport van de Commissie Van Rijn.

Leefbare en veilige wijken vragen om een samenhangende, langjarige aanpak

We herkennen de punten die in het rapport van de Commissie Van Rijn worden besproken en de noodzaak van extra inzet zoals in Rotterdam Zuid al langere tijd gaande is.

Leefbaarheid is een kwestie van lange adem, in samenwerking tussen vele partners. De verbetering van leefbaarheid vindt niet van de ene op de andere dag plaats. De kernboodschap is: fysieke, sociale en veiligheidsinterventies werken het beste als ze in samenhang worden opgepakt en langdurig worden volgehouden.

Wij onderstrepen daarom het belang van:

- Continuïteit van het NPLV over meerdere kabinetsperiodes;
- Structurele financiering in plaats van tijdelijke impulsen;
- Ruimte voor gebiedsgericht maatwerk.

We zien echter dat er veel meer gebieden zijn waar de leefbaarheid onder druk staat. Nog te vaak is dat in gebieden die al langere tijd in een neerwaartse spiraal zitten. En waar een steeds grotere concentratie van kwetsbare bewoners ontstaat. We zien dat een steeds groter deel van de bewoners van sociale huurwoningen tot de allerlaagste inkomensgroep behoort. Onder die laagste inkomens zijn veel kwetsbare bewoners. We zien deze toename vooral in corporatiebuurten. En deze toename gaat gemiddeld – maar vooral in wijken met veel sociale huur - samen met meer overlast en minder veiligheid.

Ook voor deze gebieden is het noodzakelijk dat er gericht beleid wordt gevoerd. Voor het verbeteren van de leefbaarheid is het noodzakelijk dat de kwetsbaarheid van bewoners met gerichte maatregelen wordt verminderd.

Dat betekent in de praktijk dat er naast de vele genoemde aanbevelingen ook langdurige afspraken gemaakt kunnen worden over duurzame zorg en begeleiding om te voorkomen dat mensen en buurten verder afglijden. Nog te vaak zien we dat er afspraken worden gemaakt over het huisvesten van kwetsbare bewoners, maar dat bijbehorende zorg en begeleiding om verschillende redenen niet of onvoldoende wordt geboden. Wij pleiten er voor dat er betere garanties komen voor de koppeling van zorg en begeleiding voor de mensen en buurten die dat echt nodig hebben.

Aanbevelingen Commissie Van Rijn: wonen en leefbaarheid zijn onlosmakelijk verbonden

De Commissie Van Rijn laat in haar advies over Rotterdam-Zuid en de uitwerking van de Woontopafspraken overtuigend zien dat het verbeteren van leefbaarheid niet mogelijk is zonder een forse investeringsagenda in de bestaande woningvoorraad en woonomgeving.

We onderschrijven met name onderstaande aanbevelingen, maar vooral voor alle gebieden waar de leefbaarheid onder druk staat:

- “De opgave voorop”: niet het instrument, maar de ernst van de wijkproblematiek moet bepalend zijn voor inzet van middelen en bevoegdheden;
- Opschaling en versnelling van woningverbetering, sloop/nieuwbouw en aanpak van problematische particuliere voorraad;
- Structurele betrokkenheid van het Rijk, juist daar waar lokale en corporatiemiddelen tekortschieten;
- Flankerend beleid om sociaal beheer, veiligheid en toezicht volwaardig onderdeel te maken van gebiedsaanpakken.

Wij roepen het kabinet en de Kamer op deze aanbevelingen niet als uitzondering voor één gebied te zien, maar als richtinggevend voor alle gebieden waar leefbaarheid en veiligheid onder druk staat.

Effectieve leefbaarheidsaanpak vraagt betere informatiepositie

Wij vragen ook expliciet aandacht voor de veiligheid van bewoners en medewerkers in wijken met leefbaarheidsproblemen. Medewerkers van woningcorporaties vervullen dagelijks een publieke taak in wijken waar leefbaarheid en veiligheid onder druk staan en hebben dan ook terecht een Veilig Publieke Taak (VPT) status. Zij werken dicht op bewoners en problematiek, vaak achter de voordeur.

In de praktijk krijgen zij steeds vaker te maken met agressie, intimidatie en dreiging bij het uitvoeren van hun werk. Recente berichtgeving van Nieuwsuur over de opmars van noodknoppen voor publieke dienstverleners bevestigt dat dit geen incidenten betreft, maar een breder maatschappelijk probleem. In kwetsbare wijken is dit al langer dagelijkse realiteit.

Een cruciale randvoorwaarde om dit werk veilig en effectief te kunnen doen is tijdige en gerichte informatie-uitwisseling. Juist daar lopen woningcorporaties nu structureel tegen wettelijke belemmeringen aan. De wijziging van de Woningwet i.v.m. bijzondere gegevensuitwisseling ligt

inmiddels al voor lange tijd stil. Daarnaast worden corporaties niet expliciet genoemd in de Wams of de Wet politiegegevens, waardoor een duidelijke grondslag ontbreekt voor het rechtstreeks mogen delen van relevante informatie met corporaties. Dit leidt in de praktijk tot terughoudendheid bij de politie en soms zelfs tot het wegblijven bij lokale overlegtafels waar corporaties wel aanwezig zijn.

Dat heeft directe gevolgen voor:

- De veiligheid van corporatiemedewerkers, die op meldingen afgaan zonder te weten of sprake is van geweld, wapens of escalatierisico's;
- De aanpak van ernstige overlast en ondermijning;
- Het woongenot en de veiligheid van omwonenden.

Informatie-uitwisseling verloopt nu vaak uitsluitend via de burgemeester. Dat past bij diens wettelijke rol, maar betekent ook een extra schakel en vertraging, terwijl alle betrokken partijen hetzelfde doel nastreven: veilige en leefbare wijken.

Tegen deze achtergrond is het essentieel dat de voorgenomen wijziging van de Woningwet, die het delen van bijzondere persoonsgegevens (beperkt) mogelijk maakt wanneer dit noodzakelijk is voor leefbaarheid en veiligheid, daadwerkelijk doorgang vindt. Daarnaast is een aanpassing van de Wet politiegegevens noodzakelijk, zodat politie binnen duidelijke en proportionele kaders relevante informatie rechtstreeks kan delen met woningcorporaties.

Corporaties hebben geen opsporingstaak, maar wel een wettelijke taak op leefbaarheid, en het voorzien in ongestoord woongenot voor haar huurders. Zonder informatie over bijvoorbeeld ernstige geweldsincidenten, zware overlast of ondermijnende activiteiten kunnen zij die verantwoordelijkheid niet waarmaken. Zeker in NPLV-gebieden leidt de huidige situatie te vaak tot handelingsverlegenheid, terwijl de maatschappelijke schade groot is.

De Kamer heeft eerder uitgesproken dat wetgeving geen belemmering mag vormen voor een effectieve aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Aedes roept u op om die lijn nu concreet te maken door vaart te zetten achter beide wetswijzigingen en de informatiepositie van woningcorporaties structureel te verbeteren.

We zijn zeer bereid om één en ander nader toe te lichten of nadere informatie te verstrekken. Neemt u daarvoor contact op met mij of Richard Bos (r.bos@aedes.nl of tel. 06-51926072).

Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies
Voorzitter